

Minulosť a súčasnosť Važca

Obec bola osídlená od dávnehoku, čoho dôkazom sú nálezy z doby kamennej, ale najmä bronzový nôž z obdobia halštatskej kultúry. Po roku 960 tu bola misijná stanica z Nitrianska. V miestnych pustovníach pôsobili pustovníci. Roku 1280 sa už Važec spomína ako obec. Pomenovanie dostal od rieky Váh. V roku 1893 vyrástol na mieste dreveného kostola murovaný evanjelický kostol. V roku 1925 vymaľoval jeho interiér akademický maliar Ján Hála. Maľby sú stále pekné a zachovalé. Katolícky kostol je kultúrnou pamiatkou. Bol pôvodne postavený ako gotický koncom 13. storočia, zasvätený sv. Antonovi pustovníkovi.

Tragický deň pre obec bol 17. júl 1931, kedy celá dedina ľahla popolom. Mnoho rodín sa po ňom odsťahovalo na Dolnú zem a do Ameriky za prácou. Ihneď po ohni si Važtania postavili novú cirkevnú meštiansku školu i verejný vodovod.

Za necelých 6 hodín zostalo bez strechy nad hlavou okolo 2000 ľudí, zhorelo 461 domov, fara, pošta, úrady, hospodárske budovy, poľnohospodárske náradie a remeselné nástroje, bohatstvo krojov. Zahynuli dve deti. Zhoreli ošipané, mačky, psy, v bezpečí boli len kravy a ovce na pastve. Uchránených zostalo len niečo vyše 40 domov, humná na južnej strane, evanjelický a katolícky kostol a cintorín. Na pamiatku onoho dňa roku 1931, každoročne 17. júla na poludnie, zaznejú zvony. V tento deň stále niektorí občania, najmä staršia generácia žien, chodia v smútočnom (Važecké noviny, marec 2011).

Vo vojnových rokoch sa celá obec zapojila do odboja. Podporovala partizánske oddiely, najmä oddiel Vysoké Tatry, ktorý pôsobil vo Važeckej chate pri Troch studničkách. Obec Važec bola známa aj ako železničarska obec.

Važec je jednou z najrázovitejších obcí Horného Liptova so zachovanými krojmi a ľudovou kultúrou. Výnimočným zážitkom je počuť osemhlasný spev miestnych žien pri práci v lese alebo na lúkach. Súčasťou tradičnej važeckej svadby, ktorú ľudia dodnes pamätajú, bol sprievod po obci s vozom naloženým výbavou nevesty. Ženy chodia do kostola v krojoch. Folklornú skupinu Važec založil Ján Hlavský-Podkrivánsky, prvýkrát vystúpila v Bratislave v roku 1920. Od roku 1958 ju vedie Michal Kapasný, bývalý člen súboru Lúčnica. So súborom spolupracoval a važecké piesne dokumentoval aj Karol Plicka. Dnes má važecká skupina 30 členov vo veku od 13 do 70 rokov. Z tradičných podujatí treba spomenúť chorovod Omilienci, Víťanie jari vo Važci a otváranie studničiek, stávanie májov, sprievod regrútov.

Zaujímavosťou je prameň War Waser, ktorý nikdy nezamrzá a Važecká jaskyňa. Objavil ju a neskôr prevádzkoval František Havránek, maliar a speleológ. Známosťou, ktorá pôsobila vo Važci je maliar Ján Hála, ktorý zdokumentoval nádheru važeckých krojov, obec samotnú a spôsob života ľudí v nej. Dokladom jeho tvorby je Galéria Jána Hála s pôvodne zariadenou drevenicou. Obyvatelia Važca sú hrdí aj na básnika a rímsko-katolíckeho kňaza Janka Silana, ktorý tu pôsobil ako farár a správca fary do svojej smrti v roku 1984.

V rodinnom dome Jána Kováča č. 399 je súkromné múzeum poľnohospodárskeho náradia a ľudových tradícií Kaštieľ. Prvé Obecné literárno - historické múzeum na Slovensku zrealizovali v roku 1994 Margita Hybenová a Ján Hlavienka. Jednou z novodobých pamiatok je Nemecký vojenský cintorín.

Vo Važci je základná škola, škôlka, pošta, zdravotné stredisko, lekáreň, kaderníctvo, sedem predajní potravín a zmrzlinový stánok, novinový stánok, darčeková predajňa, stolárska výroba. Obec má vybudovaný lyžiarsky vleč a bežecké trate a vytvára podmienky pre rozvoj turistiky a cykloturistiky.

Zo spolkov je aktívny Červený kríž, Jednota dôchodcov, Dobrovoľný hasičský zbor, Zväz protifašistických bojovníkov, Matica slovenská, Poľovné združenie Kriváň, Urbár, pozemkové spoločenstvo Važec a Poľnohospodárske družstvo Važec. Diecézne centrum voľného času vzniklo v roku 2004 prestavbou bývalej katolíckej školy. Medzi každoročné športové podujatia patria Zimné a Letné športové hry, Lesný beh Birutovou dolinkou, Okresná hasičská liga, Vianočný nohejbalový a basketbalový turnaj, Zimný turnaj v halovom futbale. Vedenie obce vidí budúcnosť v rozvoji cestovného ruchu a využití prírodných a kultúrnych daností.

V roku 2015 obec zorganizovala prieskum dotazníkový verejnej mienky na vzorke 150 obyvateľov. Prioritné potreby opýtaných vyjadruje nasledovná tabuľka:

Čistota verejných priestranstiev 114	Káblová televízia a internet 41	Posilňovňa 26
Smerové tabule 84	Cyklistické trasy 38	Nedostatok kultúrnych podujatí 26
Starostlivosť o seniorov 82	Rozšírenie lyžiarskeho areálu a vytvorenie bežeckých tratí 36	Turistické trasy 23
Dobudovanie ciest 74	Verejné osvetlenie 34	Nedostatok športových podujatí 17
Dobudovanie chodníkov 66	Nedostatok stavebných pozemkov 26	Rekonštrukcia mostov 14
Protipovodňové opatrenia 61	Parkovisko pri jaskyni 26	

Važec v roku 2022

Spolu to dokážeme... Splnením naplánovaných, aj keď náročných úloh a stanovených priorít v ekonomickej, sociálnej a kultúrnej oblasti, zabezpečíme spokojnosť všetkých spoločenských vrstiev obyvateľstva, ktorým dosiahnutá plnohodnotná kvalita života umožní využiť svoje vedomosti, schopnosti a zručnosti v prospech ďalšieho napredovania našej obce. V súvislosti s rozvojom cestovného ruchu využijeme na prezentáciu prírodné bohatstvo a krásu podtatranského kraja, a tiež hrdosť Važčanov na kultúrne tradície a zvyklosti svojich predkov.

Važec budúcnosti je obec

- s nízkou mierou nezamestnanosti,
- so vzdelanou a flexibilnou pracovnou silou s rovnými možnosťami,
- s vyhovujúcou technickou infraštruktúrou a bezproblémovou dostupnosťou,
- s efektívnymi sociálnymi a zdravotníckymi službami, primeranými pre občana a návštevníka,
- s dostatkom bytových jednotiek a uspokojujúcim kultúrnym a voľnočasovým vyžitím,
- s dostatočným počtom pracovných miest, kvalifikovaných pracovníkov a spokojných živnostníkov,
- s rozvinutými službami pre turistov a návštevníkov,
- so zachovaným kultúrno-historickým a duchovným dedičstvom.

Stratégia pre dosiahnutie vízie obce

Občania obce a jej predstavitelia sú pripravení naplniť víziu budúcnosti

- sústavnou prácou samosprávy na zlepšovaní kvality života obyvateľov mesta v oblasti služieb a infraštruktúry,
- **vytváraním podmienok pre vznik a udržanie pracovných príležitostí,**
- kladením dôrazu na aktívnu občiansku spoločnosť a spoluprácu,
- ako aj šetrným využívaním prírodných zdrojov a aktívnou ochranou hodnôt územia.

Za prioritu je považovaná oblasť pracovných príležitostí.

Členovia pracovnej skupiny Važec

- Ing. Milan Lištiak, starosta obce,
- Mgr. Agáta Ilavská, ZŠ a MŠ,
- Ján Profant, Rada starších,
- Ján Jurčo, geodet,
- Ing. Zdenko Profant, podnikateľský sektor,
- Ing. Martina Brezinová, SZČO,
- Mgr. Stanislava Rysulová, obecný úrad,
- Peter Jacko, SZČO.

Návrh SPRO bol prerokovaný v obecnom zastupiteľstve 17. 12. 2015 (Uznesenie č. 167/2015) a zverejnený na pripomienkovanie na webovej stránke obce v dňoch 23. 11. 2015 – 6. 12. 2015.

SWOT analýza Važca

Silné stránky	Slabé stránky
Ľudia a ich záujmové združenia • Pracovitosť a remeselná schopnosť občanov • Dostatok zručných ľudí • Dostatok ľudí ochotných podieľať sa na dianí obce • Čiastočná flexibilita pracovnej sily • Ľudský potenciál so skúsenosťami v poľnohospodárstve - predpokladmi na agroturistiku • Sformovaný mikroregión (Združenie miest a obcí Liptova a ZMOS, MAS Horný Liptov) ▪ Možnosti dovzdelávania a rekvalifikácií • Implementácia projektov EŠF • Športovo založení obyvatelia s organizačnými skúsenosťami • Motivujúce umelecké osobnosti historické aj súčasné • Záujem strednej generácie zostať v obci bývať • V obci aktívne pracujúce folklórne súbory, združenia a organizácie riešiace nedostatky obce • Fungujúce motivačné opatrenia štátu voči osobám v hmotnej núdzi	Ľudia a ich záujmové združenia • Nedostatok pracovných miest v regióne • Nedostatočná vzdelanostná úroveň obyvateľov • Nedostatočne rozvinutá komunitná práca • Málo živnostníkov, prevažne zameraní len na stavebné práce • Nedostatok vzdelaných ľudí v oblasti služieb a ovládajúcich cudzie jazyky • Nedostatočné využívanie potenciálu pre rozvoj služieb v oblasti cestovného ruchu • Absentujúce informačné systémy • Odliv kvalifikovanej pracovnej sily do zahraničia, do väčších miest za prácou a bývaním • Slabá motivácia ohrozených skupín k ďalšiemu vzdelávaniu a získavaniu zručností • Slabá motivácia malých a stredných podnikateľov vytvárať nové pracovné miesta • Slabé podnikateľské prostredie • Málo podnetné rodinné prostredie • Nedostatok lídrov medzi mladými • Starí ľudia upnutí na históriu • Málo voľnočasových aktivít pre mladých
Príležitosti	Ohrozenia
Ľudia a ich záujmové združenia • Pozitívne legislatívne zmeny • Využívanie prostriedkov EU • Prístup k verejným informáciám – verejnému informačnému systému • Vznikanie nových efektívnych a flexibilných vzdelávacích, informačných, sociálnych, poradenských a motivačných aktivít a organizácií • Aktivovanie mladých vo veciach verejných	Ľudia a ich záujmové združenia • Negatívne demografické trendy • Negatívne dôsledky globalizácie • Odchod mladých a vzdelaných ľudí z obce • Zhoršovanie zdravotného stavu marginalizovaných – okrajových skupín občanov

Silné stránky	Slabé stránky
Technická infraštruktúra a doprava • Prevažne vybudovaná technická infraštruktúra obce vrátane kanalizácie a čističky odpadových vôd • Vyhovujúca cestná sieť E-18 • Blízkosť diaľnice D-1spolu so zjazdom • Dostatočná železničná sieť – dostupnosť železničnej infraštruktúry • Vysoký stupeň plynifikácie obce 90% • Verejný vodovod vybudovaný na 100% • Vlastný zdroj pitnej vody • Dostatočná elektrická sieť v súčasnosti • Dobrý potenciál pre využívanie alternatívnych zdrojov energie - množstvo drevnej hmoty, pretekajúca rieka Váh (biomasy, malé vodné elektrárne) • Voľné kapacity bývania na vidieku • Plochy pre individuálnu bytovú výstavbu • Kvalitné pokrytie telekomunikačnými sieťami • Existujúce letisko v Poprade • Dobrý stav životného prostredia, čisté ovzdušie • Existujúci systém separovaného zberu odpadov • Schválený územný plán	Technická infraštruktúra a doprava • Riešenie skládky odpadov je neprístupné z hľadiska ŽP • Nízka kvalita / štandard bývania u sociálne slabých • Devastácia životného prostredia nelegálnymi skládkami • Nevyhovujúca verejná doprava (nízka frekvencia spojov, najmä počas víkendov) • Nedostatok chodníkov v obci • Nedostatok bezbariérových bytov a prístupov pre ZŤP • Znečisťovanie vodných zdrojov odpadom
Príležitosti	Ohrozenia
Technická infraštruktúra a doprava • Liberalizácia finančného trhu v oblasti poskytovania pôžičiek • Vytváranie partnerstiev na lokálnej úrovni • Získavanie zdrojov z EŠF • Existencia koncepcie rozvoja bývania pre sociálne slabších, vrátane definovania sociálneho bývania • Existencia plánovacích strategických dokumentov • Dostatočné finančné zdroje na spoluúčasť v projektoch	Technická infraštruktúra a doprava • Nedostatočné obecné finančné zdroje • Vlastníci voľných budov prevažne súkromné osoby, prípadne viacerí vlastníci objektu

Silné stránky	Slabé stránky
Sociálna oblasť a zdravotníctvo • Základné zdravotnícke služby v obci (stomatológ, pediater, všeobecný lekár) • Rovnocenný prístup k povinnostiam základného vzdelania • Existujúca sieť škôl (ZŠ, MŠ) • Existujúca sieť cirkevných/náboženských dobrovoľníckych centier	Sociálna oblasť a zdravotníctvo • Neexistujúca opatrovateľská služba • Nevyhovujúca orientácia zdravotníckeho strediska • Dochádzanie za špeciálnymi zdravotníckymi službami do mesta • Chýbajúce komunitné centrum • Neexistujúce informačné prepojenie v oblasti sociálnych služieb • Nedostatok partnerstiev v oblasti verejných a sociálnych služieb • Nedostatočná sociálna a zdravotnícka osвета • Chýbajúci počet podnikateľských subjektov podporujúcich sociálne aktivity
Príležitosti	Ohrozenia
Sociálna oblasť a zdravotníctvo • Nové služby pre dôchodcov • Výstavba nového zdravotného strediska • Vybudovanie komunitného centra • Efektívne využívanie skúseností lokálnych a regionálnych odborníkov • Inovatívne formy sociálnych a zdravotníckych služieb • Rekonštrukcia starej Materskej školy	Sociálna oblasť a zdravotníctvo • Negatívne demografické trendy • Zhoršovanie zdravotného stavu obyvateľstva • Nárast závislostí a sociálno-patologických javov

Silné stránky	Slabé stránky
Občianska infraštruktúra • evanjelický kostol s farnosťou • katolícky kostol s farnosťou • katolícke diecézne stredisko voľného času • základná škola s klubmi voľného času • materská škola • futbalové ihrisko, multifunkčné ihrisko • pošta • knižnica • lekáreň • obecné nájomné byty • dom smútku	Občianska infraštruktúra • žiadne obecné ubytovacie kapacity • zastaraný kultúrny dom • nedostatok pozemkov na IBV • zastaraná káblová televízia

Príležitosti	Ohrozenia
Občianska infraštruktúra • rekonštrukcia kultúrneho domu • poskytnutie voľnočasových aktivít pre dospelých a mládež • vybudovanie kultúrneho stánku • odkúpenie pozemkov pre IBV • vybudovanie dvoch bytových jednotiek v podkroví obecnej budovy Konzumu • realizácia novej KTV s internetom • vybudovanie ihriska so syntetickou ľadovou plochou	Občianska infraštruktúra • nedostatok finančných prostriedkov (nemožnosť čerpať EŠF) • neochota občanov odpredať pozemky

Silné stránky	Slabé stránky
Hospodárska činnosť • Dobrá poloha obce - hlavný ťah - blízkosť diaľnice • Voľných objekt na podnikanie v cestovnom ruchu – Penzión Violet • Remeselne zruční pracovníci • Poľnohospodárske družstvo • Salaš • SENIOR CITY – mestečko pre dôchodcov – začiatok realizácie projektu	Hospodárska činnosť • nedostatok kvalifikovaných pracovníkov • slabé pracovné príležitosti • vyššia miera nezamestnanosti • podiel sezónnej práce • chýbajúce bankomaty
Príležitosti	Ohrozenia
Hospodárska činnosť • je možné využiť spoluprácu v mikroregióne • Možnosť odkúpenia Penziónu Violet a podnikáť v cestovnom ruchu	Hospodárska činnosť • odchod kvalifikovaných pracovníkov • odchod mladých ľudí • nedostatočná výmena informácií • nedostatok finančných prostriedkov pre výstavbu SENIOR CITY

Silné stránky	Slabé stránky
Životné prostredie a cestovný ruch • Obec leží na území TANAPu a NAPANTu - území vhodnom na turistiku • Možnosť kúpania v neďalekom Poprade (AquaCity) a Liptovskom Mikuláši (Tatralandia) • Fungujúce Múzeum poľnohospodárskeho náradia a ľudových tradícií • Fungujúci folklórny súbor dospelých a detí • Kultúrno-historická pamiatka – Dom Jána Hálu • Budova rímsko-katolíckeho kostola • Budova evanjelického kostola • Silný potenciál tvorcov a nositeľov tradičnej kultúry, ľudových a pôvodných poľnohospodárskych tradícií • Vzácné prírodné dedičstvo Važecká jaskyňa • Funkčné regionálne a nadregionálne kultúrne podujatia - Východná • Rastúci záujem o kultúrne aktivity • Existujúca duchovná osвета • Prírodný potenciál pre rozvoj cestovného ruchu • Dobrá geografická poloha pre rozvoj cestovného ruchu • Čisté ovzdušie • Zaujímavá história obce	Životné prostredie a cestovný ruch • Slabé skúsenosti obyvateľov s podnikaním v cestovnom ruchu a turistike, pretrvávajúci slabý záujem o túto oblasť podnikania • Nie je zastúpenie bankového sektora, žiadna pobočka, terminál • Zastaraný súkromný lyžiarsky vlek • Žiadne informačné, orientačné a propagačné tabule v obci a na príjazdoch k obci • Zastaraná káblová televízia • Neudržiavané staré neobývané domy • Nedostatok stánkov so suvenírmi • Nedostatok kultúrnych stánkov v obci • Málo profesionálov – odborníkov v oblasti cestovného ruchu • Neexistujúce podujatia pre prezentáciu ľudových remesiel • Slabé prepojenie kultúrnych podujatí vyššej úrovne v obci s blízkym okolím • Obec zaradená do katalógu rómskych obcí • Nedostatočne rýchle napredovanie rozvoja obce v porovnaní s okolitými obcami • Poľné cesty nie sú využívané pre rozvoj obce • Devastácia životného prostredia nelegálnymi skládkami • Veľká vzdialenosť do väčších miest
Príležitosti	Ohrozenia
Životné prostredie a cestovný ruch • Získavanie skúseností od odborníkov domácich a zahraničných • Čerpanie fondov a grantov EU a štátnych dotácií • Know how zo zahraničia v oblasti cestovného ruchu a vzdelávania v ňom • Tvorba nových nadregionálnych partnerstiev • Možnosti tvorby vlastných prezentov, pamiatkových darčiekov, typických obci • Motivácia občanov a mládeže k ochrane pamiatok v obci • Možnosť odkúpenia Penizónu Violet a podnikat' v cestovnom ruchu	Životné prostredie a cestovný ruch • Domy vhodné na ubytovanie a poskytovanie služieb vo vlastníctve súkromných osôb • Etnické napätia a konflikty • Prirodzené deštruktívne pôsobenie času na kultúrne pamiatky • Neriadené voľnočasové aktivity rómskych detí • Hroziaca neschopnosť spolupráce na spoločnej stratégii rozvoja v oblasti cestovného ruchu • Neochota spolupráce medzi podnikateľskými subjektmi • Možný vandalizmus

Špecifický cieľ 1	Zlepšiť základnú vybavenosť a služby v obci
Opatrenie 1.1 Opatrenie 1.2 Opatrenie 1.3	Podporiť rozvoj bývania Dobudovať dopravnú a technickú infraštruktúru v obci Zvýšiť bezpečnosť a skvalitniť sociálnu a občiansku vybavenosť
Kľúčové potreby Važca v oblasti základnej vybavenosti a služieb	<i>Roky nebolo investované do obecného majetku, stav nehnuteľností je schátraný. V poslednom období sú ľudia viac apatickí, ubúda aktivity.</i>
Predpoklady pre úspešnú implementáciu opatrení	<i>Viera ľudí v schopnosť dosiahnuť lepšiu kvalitu života, Chcú vybudovať z Važca európsku dedinu podobnú tým, ktoré vidíme vo vyspelých európskych krajinách (Nemecko, Francúzsko, Rakúsko). Poslanci aj pracovníci úradu majú dobré predpoklady pre dosiahnutie zmeny. Obyvatelia Važca sú známi pracovitosťou a schopnosťou dosiahnuť vytýčené ciele. Obec má spracované strategické plánovacie dokumenty.</i>
Aktivity opatrenia 1.1 – 1.3	Investor/partner
1.1 <i>Príprava územia pre IBV a výstavbu BD</i> • IBV3 – lokalita „Za ulicou“ (2022, 300.000€) 1.2 <i>Výstavba a rekonštrukcia dopravnej infraštruktúry</i> • Smerové tabule, dopravné značky (2015, 22.000€) • Rekonštrukcia mostov (2018, 50.000€) • Doasfaltovanie komunikácií (2015-2016, 100.000€) • Dobudovanie chodníkov (2017-2020, 80.000€) • Pozemná komunikácia s inžinierskymi sieťami – lokalita Pastierske (2016-2017, 300.000€) • Parkovisko pri jaskyni (2021, 100.000€) <i>Budovanie a rekonštrukcia vodovodu, kanalizácie a rozvodných sietí</i> • Verejné osvetlenie – rekonštrukcia a modernizácia (2015, 580.000€) • Dobudovanie kanalizačnej, vodovodnej a plynovej siete (2016-2022, 150.000€) 1.3 <i>Budovanie IKT sietí, zlepšenie technického stavu a vybavenia DHZ</i> • Káblová televízia a internet (2016 – 2017, 50.000€) • Rekonštrukcia požiarnej techniky (2015 - 2016, 30.000€) <i>Výstavba a modernizácia zariadení sociálnej a občianskej vybavenosti</i> • Rekonštrukcia objektu bývalej Materskej školy (2016 – 2022, 400.000€) • Rekonštrukcia ZŠ a MŠ – 2. časť s telocvičňou (2016, 400.000€) • Zriadenie elokovaného pracoviska základnej umeleckej školy (ZUŠ) • Zdravotné stredisko (150.000€) • Rekonštrukcia starej požiarnej zbrojnice – denný stacionár (2018, 50.000€) • Rekonštrukcia obecného úradu so zasadacou sieňou (2016 2018, 200.000€) • Rekonštrukcia Miestneho kultúrneho strediska (2016-2018, 100.000€) • Hokejové ihrisko (2015, 2016, 10.000€) • Areál futbalového ihriska – rekonštrukcia a kultúrny stánok (2018-2020, 100.000€) • Úprava ulice Širokej – outdoor aktivity (2016-2017, 20.000€) • Rekonštrukcia námestia (2017, 30.000€) • Obecný cintorín – výstavba chodníkov a rekonštrukcia oplotenia (2016 – 2017, 60.000€) • Dom smútku – stavebné úpravy (2016, 30.000€) • Posilňovňa (2016, 15.000€)	• Obec/partneri • Súkromní investori • Liptovská vodárenská spoločnosť, a.s. • ŠK Kriváň Važec • Základná umelecká škola
Predpokladané finančné zdroje	<i>vlastné zdroje obce, dotácia na základe Uznesenia Vlády SR, európske fondy, štátny rozpočet</i>
Indikatívna finančná intervencia	<i>3.327 tis eur</i>

Monitoring a hodnotenie špecifického cieľa 1				
Úroveň ukazovateľa	Ukazovateľ	Merná jednotka	Zdroj overenia	Počiatočné hodnoty
Výstupy (na úrovni aktivít)	• Celková výška verejných výdavkov vynaložených na prípravu nových stavebných obvodov (lokalít) • Celková výška verejných výdavkov vynaložených na výstavbu a rekonštrukciu dopravnej infraštruktúry • Celková výška verejných výdavkov vynaložených na budovanie a rekonštrukciu vodovodu, kanalizácie a rozvodných sietí • Celková výška verejných výdavkov vynaložených na sociálnu a občiansku vybavenosť/ sociálnu a zdravotnú starostlivosť • Celková výška verejných výdavkov vynaložených na projekty IKT a vybavenie DHZ	• tis. eur	• obec	0
Výsledky (na úrovni špecifického cieľa)	• Počet nových pripravených stavebných lokalít na bývanie • Celková dĺžka/plocha novovybudovanej a zrekonštruovanej motorovej dopravnej infraštruktúry • Celková dĺžka novovybudovanej a zrekonštruovanej nemotorovej dopravnej infraštruktúry (chodníky a cyklodopravné trasy) • Celková dĺžka novovybudovaného a zrekonštruovaného vodovodu, kanalizácie a rozvodných sietí/počet zrekonštruovaných zariadení • Počet zrealizovaných projektov sociálnej a občianskej vybavenosti/ sociálnej a zdravotnej starostlivosti • Počet zrealizovaných projektov IKT a vybavenia DHZ	• lokalita • m/m2 • lokalita • projekt	• obec • partneri	0
Dopady (na úrovni strategického cieľa)	Spokojnosť obyvateľov regiónu s kvalitou života	• %	• vlastné zisťovanie • expertné skupiny obcí	• prieskum 2016 • expertíza 2016

Špecifický cieľ 2	Zvýšiť zamestnanosť a zlepšiť podmienky pre podnikanie
Opatrenie 2.1 Opatrenie 2.2	Vytvoriť podmienky pre zvýšenie zamestnanosti a rozvoj podnikania v obci Posilniť marketing obce a regiónu
Kľúčové potreby Važca v oblasti práce a podnikania	<i>Vo Važci zaostáva podnikanie z hľadiska rozmanitosti ponuky aj početnosti. Obec sa málo prezentuje. Ekonomicky a vzdelanostne slabá skupina nezamestnaných Rómov v osade. Silnou potrebou je zvýšiť počet kvalifikovaných pracovníkov.</i>
Predpoklady pre úspešnú implementáciu opatrení	<i>Záujem súkromného sektora podnikat' vo Važci v oblasti sociálnych služieb. Silní rómski podnikatelia. Asi 50 Rómov pracuje na verejnoprospešných prácach, čím sa udržiava čistota a poriadok v obci. Sociálne slabá skupina Rómov žijúcich v osade potrebuje podporu v oblasti vzdelávania (naučiť „loviť rybu“). Pracovitost' a remeselná schopnosť ľudí je silnou stránkou. Stredná generácia má záujem zostať v obci. Voľný objekt na podnikanie – Penzión Violet.</i>
Aktivity pre opatrenia 2.1 – 2.2	Investor/partner
2.1 <i>Budovanie infraštruktúry cestovného ruchu v obci</i> • Cyklistické trasy prepájajúce Važec so Štrbou, napojenie na cyklomagistrálu (2022, 30.000€) • Informačné centrum (2015, 10.000€) • Turistické trasy (2019, 10.000€) • Bežecké lyžovanie – trate (2015-2016, 5.000€) • Vyhliadková veža (2020, 20.000€) • Požičovňa elektrobicyklov (2016, 10.000€) <i>Podpora nových podnikateľských aktivít</i> • Senior City – mestečko pre dôchodcov (2015-2017, 1.400.000€) • Domov pre týrané ženy (2016-2020, 300.000€) • Hypoterapia (2019 – 2022, 300.000€) • Kultúrny stánok s polyfunkčným objektom (2016-2020, 400.000€) • Vybudovanie ubytovacích kapacít (2018, 80.000€) <i>Podpora neformálneho vzdelávania a odbornej prípravy</i> • Zvýšenie zamestnateľnosti sociálne slabých vylúčených skupín organizovaním vzdelávacích podujatí 2.2 <i>Podpora prezentačných a propagačných aktivít obcí</i> • Marketing obce (2016, 3.000€)	• Obec/vytvorené partnerstvá • súkromný investor • podmienené súhlasom obyvateľov • súkromný investor • Občianske združenie Jekh Drom s podporou Babtistic Cooperative Fellowship • Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny LM
Predpokladané finančné zdroje	<i>vlastné zdroje investorov a obce, európske fondy</i>
Indikatívna finančná intervencia	2.568 tis. eur

Monitoring a hodnotenie špecifického cieľa 2				
Úroveň ukazovateľa	Ukazovateľ	Merná jednotka	Zdroj overenia	Počiatočné hodnoty
Výstupy (na úrovni aktivít)	• Celková výška verejných výdavkov vynaložených na podporu nových podnikateľských aktivít • Celková výška verejných výdavkov vynaložených na budovanie infraštruktúry cestovného ruchu • Celková výška verejných výdavkov vynaložených na podporu neformálneho vzdelávania a odbornej prípravy • Celková výška verejných výdavkov na projekty vytvárajúce pracovné miesta • Celková výška verejných výdavkov vynaložených na prezentáciu a propagáciu podnikateľských a samosprávnych aktivít • Celková výška verejných výdavkov vynaložených na vytvorenie a udržanie informačno-náučných trás	• tis. eur	• konečný prijímateľ • obec	0
Výsledky (na úrovni špecifického cieľa)	• Počet novovytvorených pracovných miest • Posilnenie ekonomickej stability podnikov • Počet nových podnikov a prevádzok • Počet nových/zrekonštruovaných zariadení CR a cyklistických trás • Celková výška verejných výdavkov vynaložených na prezentáciu a propagáciu podnikateľských a samosprávnych aktivít • Celková výška verejných výdavkov vynaložených na vytvorenie a udržanie informačno-náučných trás	• pracovné miesto • tis. eur • pre-vádzka • remeselná dielňa	• konečný prijímateľ • obec • živnostenský úrad • databázy operačných programov • Register s. r. o.	0
Dopady (na úrovni strategického cieľa)	Spokojnosť obyvateľov regiónu s kvalitou života	• %	• vlastné zisťovanie • expertné skupiny obcí	• prieskum 2016 • expertíza 2016

Špecifický cieľ 3	Podporiť rozvoj občianskej spoločnosti
Opatrenie 3.1 Opatrenie 3.2 Opatrenie 3.3 Opatrenie 3.4	Zlepšiť kvalitu spoločenského života v obci a podporovať aktivity pre využitie voľného času Zlepšiť znalosť územia a posilniť pocit hrdosti na obec/región Podporiť spoluprácu na všetkých úrovniach v obci aj mimo nej Zlepšiť medzilidské vzťahy
Kľúčové potreby Važca v oblasti občianskej spoločnosti	<i>V obci sa pripravuje viacero sociálne orientovaných investičných zámerov, ktoré nemusia nájsť podporu medzi obyvateľmi (napríklad Domov pre týrané ženy). Keďže ide aj o tvorbu pracovných príležitostí, samospráva tieto zábery podporuje.</i>
Predpoklady pre úspešnú implementáciu opatrení	<i>Predchádzanie konfliktom prostredníctvom včasnej informovanosti a organizovaním diskusie k zámerom v oblasti sociálnych služieb. Spolupráca so Žilinským samosprávnym krajom, Liptovským múzeom, Správou slovenských jaskýň a súkromným Poľnohospodárskym múzeom pri propagácii obce. Podpora misijných aktivít KC Samuel z vonkajších zdrojov.</i>
Aktivity pre opatrenia 3.1 – 3.4	Investor/partner
3.1 <i>Podpora organizovania kultúrnych, športových a iných podujatí</i> - Deň detí, deň matiek, medzinárodný deň žien, vianočný večierok, obecné hry, letné a zimné hry, vianočné trhy, víťanie jari, deň úcty k starším, posedenie pri jedličke, výstavy a rôzne kultúrne a športové podujatia organizované pri významných udalostiach a sviatkoch, <i>Zvyšovanie informovanosti o živote v obci</i> - Organizovanie verejných diskusných stretnutí k zámerom investorov v oblasti sociálnych služieb - Výročné správy obce <i>Podpora fungovania spoločenských organizácií na úrovni obcí</i> - Rekonštrukcia priestorov pre klub dôchodcov (2017 - 2019 50.000€) - Podpora miestnych organizácií a občianskych združení - Propagácia kultúrnych a prírodných hodnôt obce 3.3 <i>Menšiny, rovnosť príležitostí</i> - Organizovanie misijných aktivít pre rodiny v sociálnej a hmotnej núdzi a pre rómske rodiny v osade Dolinka (2016-2020) - Projekt Cesta k poznaniu (2018, 10.000€)	- obec - Žilinský samosprávny kraj - Súkromné múzeum - Správa slovenských jaskýň - Občianske združenia, miestne organizácie, kluby, spolky pôsobiace v obci - Občianske združenie Jekh Drom s podporou Babtistic Cooperative Fellowship - Ministerstvo vnútra SR
Predpokladané finančné zdroje	<i>obec, európske fondy, Komunitná nadácia Liptov, sponzori</i>
Indikatívna finančná intervencia	<i>60 tis. eur</i>

Monitoring a hodnotenie špecifického cieľa 3				
Úroveň ukazovateľa	Ukazovateľ	Merná jednotka	Zdroj overenia	Počiatočné hodnoty
Výstupy (na úrovni aktivít)	• Celková výška verejných výdavkov vynaložených na podporu informovanosti • Celková výška verejných výdavkov vynaložených na organizovanie podujatí v obci • Celková výška verejných výdavkov vynaložených na podporu spoločenských organizácií a ich aktivít • Celková výška verejných výdavkov vynaložených na organizovanie osvetových a vzdelávacích aktivít	tis. eur	obec	0
Výsledky (na úrovni špecifického cieľa)	• Počet podporených spoločenských organizácií • Počet kultúrnych, športových a spoločenských podujatí • Počet zorganizovaných diskusných a osvetových podujatí • Počet komunitných centier • Počet rómskych občianskych hliadok, zdravotných asistentov a školských rómskych asistentov	• organizácia • podujatie • expozícia	obec	0
Dopady (na úrovni strategického cieľa)	Spokojnosť obyvateľov regiónu s kvalitou života	• %	• vlastné zisťovanie • expertné skupiny obcí	• prieskum 2016 • expertíza 2016

Špecifický cieľ 4	Podporiť ochranu životného prostredia a udržateľné využívanie zdrojov
Opatrenie 4.1 Opatrenie 4.2	Zvýšiť mieru zhodnocovania odpadov a likvidácie čiernych skládok Znížiť riziko negatívnych dôsledkov prírodných katastrof a katastrofických udalostí
Opatrenie 4.3	Zavedenie postupov pre zvýšenie ochrany krajiny a krajinotvorby
Kľúčové potreby Važca v oblasti životného prostredia	<i>Narušená kontinuita vo vlastníctve pôdy, veľkí investori rozhodujú o jej využití, miestni ľudia to nemajú v rukách. Neporiadok na lúkach, v lesoch, vodných tokoch. Životné prostredie je devastované nelegálnymi skládkami. V okolí železnice vznikajú letné požiare nedodržiavaním protipožiarnych opatrení železničnou spoločnosťou.</i>
Predpoklady pre úspešnú implementáciu opatrení	<i>Obec sa plánuje ujať spravovania potokov, čo jej umožňuje zákon. Dobrovoľný hasičský zbor je hodnotený ako jeden z najlepších - včasnosť a nástup na zásah (zaradený do kategórie B, povolávaný profesionálnym zborom na zásahy).</i>

Aktivity pre opatrenia 4.1 – 4.3		Investor/partner		
4.1. Osveta a vzdelávanie v oblasti tvorby a likvidácie odpadov Likvidácia čiernych skládok • Zabraňovanie vzniku nelegálnych skládok a ich likvidácia • Zriadenie zberného dvora Posilnenie vodozádržnej funkcie tokov, výstavba protizáplavových zariadení a protipožiarnych nádrží • Protipovodňové opatrenia (2015-2018, 1.000.000€) 4.2 Starostlivosť o vodné toky • Prevzatie správy časti potokov pod obec 4.3 Starostlivosť o zeleň v intravilánoch obcí Zlepšovanie kvality životného prostredia v obciach • Čistota verejných priestranstiev • Výsadba zelene		• Obec • Povodie Váhu • Súkromní investori		
Predpokladané finančné zdroje	štátny rozpočet, európske fondy, súkromné zdroje, rozpočet obce			
Indikatívna intervencia	1.200 tis. eur			
Monitoring a hodnotenie špecifického cieľa 4				
Úroveň ukazovateľa	Ukazovateľ	Merná jednotka	Zdroj overenia	Počiatočné hodnoty
Výstupy (na úrovni aktivít)	• Celková výška verejných výdavkov vynaložených na budovanie systému separovania odpadov a likvidáciu čiernych skládok • Celková výška verejných výdavkov vynaložených na protizáplavové opatrenia • Celková výška verejných výdavkov vynaložená na starostlivosť o vodné toky • Celková výška verejných výdavkov vynaložených na zlepšenie životného prostredia v obci	• tis. eur	• obec	0
Výsledky (na úrovni špecifického cieľa)	• Počet zlikvidovaných čiernych skládok • Počet obcí s funkčným systémom separovania odpadu a kompostovísk • Počet zrealizovaných projektov zameraných na protizáplavové a protipožiarne opatrenia • Počet aktivít zameraných na starostlivosť o vodné toky • Podiel udržiavanej zelenej infraštruktúry na celkovej rozlohe obce	• projekt • funkčný systém separovania • skládka • aktivita • %	• obec	0
Dopady (na úrovni strategického cieľa)	Spokojnosť obyvateľov regiónu s kvalitou života	• %	• vlastné zisťovanie • expertné skupiny obcí	• prieskum 2016 • expertíza 2016